

Міністерство освіти і науки України
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Кафедра Цивільної юстиції та адвокатури

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ АДВОКАТУРИ»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність – 293 «Міжнародне право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2022

Харків 2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародні стандарти адвокатури» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальності 293 «Міжнародне право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2022. 35 с.

Розробник:

Овчаренко Олена Миколаївна,
доктор юридичних наук, доцент

Затверджено на засіданні кафедри цивільної юстиції та адвокатури
(протокол № 1 від 6 вересня 2022 р.)

Завідувач кафедри – Гусаров Костянтин Володимирович, доктор юридичних наук, професор, професор

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	5
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	9
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....	13
4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання.....	13
4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.....	15
5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання	17
6. Критерії оцінювання результатів навчання.....	18
7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання.....	19
8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	19

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародні стандарти адвокатури» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародне право» другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальності 293 «Міжнародне право».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4,0	Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини» Спеціальність – 293 «Міжнародне право» Рівень освіти – другий (магістерський)	вибіркова	вибіркова
Кількість модулів – 2		Рік підготовки: 2022	Рік підготовки: 2022
		семестр	семестр
Загальна кількість годин - 120		1-3	1-3
		Лекції	Лекції
		18 год.	6 год.
		Практичні/ семінарські заняття	Практичні /семінарські заняття
		20 год.	4 год.
		Самостійна робота	Самостійна робота
		82 год.	110 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 - 4, самостійної роботи студента - 6 - 8.		Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (залік)	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (залік)

Мета навчальної дисципліни - формування системи наукових знань щодо змісту норм міжнародного законодавства, яке регулює організацію та діяльність інституту адвокатури, порівняння міжнародних стандартів адвокатури з нормами національного законодавства, вивчення наукових національних та зарубіжних наукових доктрин організації і діяльності інституту адвокатури, активізація аналітичної діяльності студентів, вироблення вмінь самостійного аналізу та тлумачення законодавства, проведення науково-дослідницької роботи, спрямованої на подальшу гармонізацію законодавства, що регулює організацію та

діяльність інституту адвокатури, із міжнародними стандартами.

Завдання:

- формування системи теоретичних знань щодо міжнародних стандартів організації та діяльності адвокатури, їх класифікації та сутності;
- вивчення актуальних зарубіжних доктрин організації і діяльності інституту адвокатури та кращого досвіду окремих країн ЄС в цій сфері;
- опанування категоріально-понятійним апаратом інституту міжнародних стандартів організації та діяльності адвокатури;
- визначення актуальних проблем оптимізації організації і діяльності вітчизняної адвокатури, гармонізації законодавства, що регулює її діяльність, із міжнародними стандартами.
- проведення аналізу організації і діяльності інституту адвокатури та виявлення шляхів оптимізації організації і діяльності адвокатури України;
- розвиток навичок і умінь застосування міжнародних стандартів і принципів організації та діяльності інституту адвокатури у практичній діяльності адвоката.

Пререквізити: Європейське приватне міжнародне право, Правове регулювання внутрішнього ринку ЄС, Конкуренційне (антимонопольне) право.

Кореквізити: Право СОТ, Податкове право, Міжнародне податкове право, Міжнародне енергетичне право.

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН 1.	Демонструвати знання ключових понять, принципів, теорій та доктрин теорії адвокатури, визначати місце відповідних концепцій в національній правовій системі та на міжнародно-правовому рівні.
РН 2.	Виявляти знання основних структурних елементів інституту адвокатури, характеризувати сучасний стан та напрями подальшого розвитку цього інституту на національному рівні в контексті глобалізації.
РН 3.	Демонструвати ґрунтовне знання національного законодавства, яке регламентує організацію та діяльності інституту адвокатури, а також вміння аналізувати

	відповідні міжнародно-правові стандарти.
PH 4	Здійснювати критичний аналіз практики Європейського Суду з прав людини та демонструвати вміння застосовувати її у професійній адвокатській діяльності.
PH 5	Надавати характеристику правам та обов'язкам адвоката, виходячи з міжнародних стандартів та національного законодавства.
PH 6	Здійснювати дослідження та запроваджувати інновації у галузі адвокатури з урахуванням інститутів міжнародного публічного права, міжнародного приватного права, права ЄС.
PH 7	Інтегрувати знання про сутність міжнародних та європейських стандартів організації та діяльності інституту адвокатури та демонструвати здатність виокремлювати з міжнародних актів, що регулюють організацію та діяльність інституту адвокатури, стандарти, що потребують свого закріплення у національному законодавстві.
PH 8	Характеризувати етапи розвитку, принципи та основні напрямки та інституційні механізми інституту адвокатури в міжнародному та національному контекстах.
PH 9	Характеризувати основні правила і принципи адвокатської етики в Україні та в зарубіжних країнах, виокремлювати їх регіональну та локальну специфіку.
PH 10	Надавати на професійному рівні консультації щодо сутності й способів ефективного правового захисту прав та інтересів осіб в національних та міжнародних юрисдикціях.
PH 11	Характеризувати основні стандарти організації та діяльності адвокатури в країнах загального права.
PH 12	Характеризувати основні стандарти організації та діяльності адвокатури в континентальній правовій системі.

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей та досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної спеціальності та освітньо-професійною програмою «Право», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність до критичного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність виявляти й вирішувати проблеми, що виникають у професійній сфері, формулювати і ставити питання для подальшого їх вирішення.

ЗК 6. Здатність ефективно працювати в міжкультурному середовищі, зокрема розробляти міжнародні проєкти та управляти ними.

ЗК 7. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК 8. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями з високим ступенем автономії.

ЗК 9. Здатність до вирішення проблем інноваційного характеру та до

пошуку альтернативних рішень у професійній діяльності.

ЗК 10. Уміння працювати (збирати, отримувати, систематизувати та синтезувати) з різноманітною інформацією, та великими обсягами інформації з різних джерел, аналізувати та критично-конструктивно її оцінювати з урахуванням крос-культурних особливостей суб'єктів міжнародних відносин.

ЗК 11. Здатність використовувати новітні інформаційні та комунікативні технології у професійних цілях.

ЗК 12. Здатність формулювати особисту думку та доказово її представляти.

ЗК 14. Здатність до самостійної та командної роботи, керувати роботою й мотивувати інших до досягнення поставленої мети.

ЗК 15. Здатність розуміти специфіку предметної сфери і професійної діяльності, приймати обґрунтовані, виважені рішення та усвідомлювати їх етичні наслідки.

ЗК 16. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня, з інших галузей знань та видів діяльності, а також здатність працювати в міжнародному фаховому середовищі.

Спеціальних компетентностей:

СК 1 Здатність критично осмислювати проблеми та закономірності функціонування і розвитку міжнародних відносин, визначати тенденції розвитку світової політики, оцінювати вплив глобальних політичних процесів на національні правові, політичні та економічні системи.

СК 3. Здатність самостійно забезпечувати юридичне представництво інтересів фізичних, юридичних осіб чи держави при розгляді справ у національних та міжнародних установах та організовувати надання юридичних послуг.

СК 4. Здатність комплексно використовувати вузькоспеціалізовані знання у конкретних сферах регулювання міжнародного публічного права,

міжнародного приватного права, європейського права для вирішення прикладних завдань.

СК 6. Здатність готувати проекти національних та міжнародних правових актів, а також надавати пропозиції з приведення норм вітчизняного законодавства у відповідність до норм міжнародного права.

СК 7. Здатність представляти інтереси України або фізичних і юридичних осіб у міжнародних судових установах, арбітражах, національних судах іноземних держав.

СК 8. Здатність працювати і представляти інтереси України в міжнародних міжурядових організаціях.

СК 11. Здатність забезпечувати імплементацію міжнародно-правових стандартів в окремі галузі національного законодавства.

СК 12. Здатність здійснювати дослідження та/або запроваджувати інновації у різних галузях та інститутах міжнародного публічного права, міжнародного приватного права, права ЄС.

СК 14. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці міжнародно-правових явищ та міжнародних відносин з використанням юридичного інструментарію.

СК 16. Здатність працювати з міжнародною документацією (договорами, актами міжнародних організацій та органів, тощо), визначати їх правову природу, складати проекти й супровідну документацію українською й іноземними мовами.

СК 20. Здатність надавати належну правову оцінку доказів, у юридичній справі та в конкретній процесуальній ситуації, вміння працювати із доказами, вирішувати задачі із планування та організації юридичного процесу, розв'язання юридичної справи у межах різних юрисдикцій.

СК 21. Здатність ефективно комунікувати у міжнародному, мультикультурному середовищі з використанням знань у сфері міжнародного права, європейського права й міжнародних відносин.

Програмних результатів навчання:

ПРН 1. Аналізувати різноаспектні проблеми міжнародно-правового й національно-правового змісту і пропонувати шляхи їх вирішення.

ПРН 4. Розуміти міжнародно-правову ситуацію, прогнозувати її розвиток, фахово і критично оцінювати події та явища зі сфери міжнародних відносин та світової політики, використовуючи юридичний інструментарій.

ПРН 5. Здійснювати юридичне представництво клієнта в національних судах, міжнародних комерційних арбітражах, органах державної влади та місцевого самоврядування.

ПРН 8. Готувати проекти міжнародних договорів та актів національного законодавства, надавати пропозиції з усунення колізій між нормами міжнародного права, а також із приведення норм національного права у відповідність до норм міжнародного права.

ПРН 10. Надавати юридичний супровід процесам адаптації різних галузей законодавства України до права Європейського Союзу.

ПРН 11. Демонструвати навички спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня, інших галузей знань та видів діяльності, а також здатність працювати в міжнародному, міжкультурному середовищі; організувати і вести переговори.

ПРН 17. Проводити дослідження з міжнародно-правової тематики, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки та презентувати результати дослідження.

ПРН 18. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційно-комунікаційні технології і бази даних.

ПРН 19. Демонструвати знання еволюції, стану й перспектив розвитку правового регулювання різноманітних сфер міжнародного співробітництва, усвідомлювати наслідки конвергенції правових систем в умовах глобалізації та регіональної інтеграції.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Міжнародні і національні стандарти адвокатури: загальні положення.

Місце і роль інституту адвокатури в умовах формування правової держави в Україні. Адвокатура як правозахисний інститут, її сутність, місце та значення у юридичному механізмі захисту прав людини. Визначення інституту адвокатури. Адвокатура та держава: основні принципи та напрями взаємодії. Місце і роль інституту адвокатури у механізмі судової влади. Адвокатура та громадянське суспільство. Вплив глобалізації на розвиток адвокатури в Україні.

Правові основи адвокатури: міжнародний і національний рівні. Поняття і класифікація правових основ діяльності адвокатури. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» як основне джерело правового забезпечення адвокатури. Процесуальне законодавство та інші законодавчі акти. Конституційно-правові основи діяльності адвокатури України. Рішення Конституційного Суду України як джерело правового регулювання адвокатури. Міжнародно-правові стандарти захисту прав людини та діяльності адвокатури: їх класифікація та загальна характеристика. Роль Конвенції про захист прав та основоположних свобод людини та правових позицій Європейського суду з прав людини в становленні інституту адвокатури. Рішення Верховного суду та інших судів як джерело правового регулювання інституту адвокатури.

Міжнародні й національні стандарти доступу до професії адвоката. Міжнародні стандарти доступу до адвокатської професії. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Лекавічієне проти Литви». Вимоги до особи, яка бажає набути статус адвоката в Україні відповідно до законодавства про адвокатуру та адвокатську діяльність. Вимоги щодо несумісності адвокатської діяльності з іншими видами діяльності. Процедура складання кваліфікаційного іспиту для особи, яка бажає набути статус адвоката в Україні. Стажист адвоката. Порядок проходження стажування. Складення присяги адвокатом: процедура і правове значення присяги адвоката. Єдиний реєстр адвокатів України. Особливості статусу адвоката іноземної держави. Практика

Верховного Суду з питань набуття статусу адвоката.

Правовий статус адвоката: міжнародні стандарти і національне правове регулювання. Зміст правового статусу адвоката в Україні. Професійні права адвокатів. Професійні обов'язки адвоката в Україні: класифікація, загальна характеристика та проблеми реалізації. Гарантії адвокатської діяльності. Юридична відповідальність адвоката. Правовий статус помічника адвоката. Зупинення та припинення права на заняття адвокатською діяльністю. Рекламування адвокатської діяльності. Організація робочого місця адвоката. Підвищення кваліфікації адвоката.

Принципи адвокатської діяльності: міжнародні стандарти і національна практика. Принципи та засади здійснення адвокатської діяльності: загальна характеристика. Міжнародні стандарти забезпечення принципів конфіденційності та пріоритету інтересів клієнта в адвокатській діяльності. Реалізація принципу конфіденційності та пріоритету інтересів клієнта в адвокатській діяльності на національному рівні. Обов'язки адвоката щодо забезпечення принципу конфіденційності. Забезпечення принципу пріоритету інтересів клієнта на окремих стадіях судочинства. Правила фінансового моніторингу для адвоката-2020. Принцип неприпустимості конфлікту інтересів в адвокатській діяльності: міжнародні стандарти. Правила вирішення відводу адвоката за чинним законодавством. Дотримання адвокатом принципу неприпустимості конфлікту інтересів на стадії прийняття доручення клієнта і на стадії виконання доручення клієнта. Особливості застосування правил щодо конфлікту інтересів у відносинах з клієнтом-юридичною особою. Принцип чесності та добропорядності репутації адвоката: загальна характеристика.

Модуль 2. Міжнародні і національні стандарти адвокатури: практичні аспекти.

Міжнародні і національні стандарти етики адвоката. Значення адвокатської етики в діяльності інституту адвокатури. Міжнародні стандарти адвокатської етики. Правила адвокатської етики як основне джерело адвокатської етики. Етичні аспекти відносин адвоката із судом. Етичні аспекти

відносин адвоката з органами державної влади і місцевого самоврядування. Етичні аспекти відносин між адвокатами. Правила поведінки адвокатів у соціальних мережах: деонтологічні аспекти. Відповідальність адвоката за порушення Правил адвокатської етики.

Стандарти взаємодії адвоката з клієнтом: міжнародно-правовий і національний рівні. Перша зустріч адвоката з клієнтом. Формулювання правової позиції по справі. Угода про надання правової допомоги адвоката з клієнтом. Документи, які посвідчують повноваження адвоката. Обов'язки адвоката перед клієнтом відповідно до Правил адвокатської етики. Відмова адвоката від клієнта та відмова клієнта від адвоката. Гонорар адвоката: правове регулювання та порядок формування.

Стандарти побудови адвокатом взаємовідносин із судом: міжнародний і національний вимір. Правове регулювання взаємовідносини адвоката з судом: міжнародний і національний рівні. Деонтологічні аспекти взаємовідносини адвоката із судом. Деонтологічні аспекти взаємовідносини адвоката з іншими учасниками судового провадження. Культура поведінки адвоката в суді: теоретичні і практичні аспекти. Відповідальність адвоката за зловживання своїми процесуальними правами: види та санкції. Адміністративна відповідальність адвоката за неповагу до суду. Документи, що підтверджують повноваження адвоката в цивільному, адміністративному, господарському, кримінальному процесах, а також у провадженні в справах про адміністративні правопорушення. Основи роботи адвокатом із електронним судом.

Стандарти організації та діяльності адвокатури в країнах загального права. Еволюція розвитку інституту адвокатури в країнах: США, Австралія, Канада, Нова Зеландія, Північна Ірландія, країн Британської Співдружності: нормативна регламентація, доступ до професії, самоврядування, притягнення до юридичної відповідальності, оплата адвокатських послуг.

Стандарти організації та діяльності адвокатури в континентальній правовій системі. Еволюція розвитку інституту адвокатури в країнах Європейського континенту, в тому числі Франція, Німеччина, Італія, Бельгія,

Іспанія, Швейцарія, Португалія, Австрія, Угорщина, Норвегія, а також деякі латиноамериканські країни та Японія: нормативна регламентація, доступ до професії, самоврядування, притягнення до юридичної відповідальності, оплата адвокатських послуг.

4.Обсяг і структура навчальної дисципліни

4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Міжнародні національні стандарти адвокатури: загальні положення.				
		Тема 1. Місце і роль інституту адвокатури в умовах формування правової держави в Україні.		2	2	8
		Тема 2. Правові основи адвокатури: міжнародний і національний рівні.		2	2	8
		Тема 3. Міжнародні й національні стандарти доступу до професії адвоката.		2	2	8
		Тема 4. Правовий статус адвоката: міжнародні стандарти і національне правове		2	2	8

		регулювання.				
		Тема 5. Принципи адвокатської діяльності: міжнародні стандарти і національна практика.		2	2	8
		<i>Разом</i>	60	10	10	40
		Модуль 2. Міжнародні і національні стандарти адвокатури: практичні аспекти.				
		Тема 1. Міжнародні і національні стандарти етики адвоката.		2	2	8
		Тема 2. Стандарти взаємодії адвоката з клієнтом: міжнародно-правовий і національний рівні.		2	2	8
		Тема 3. Стандарти побудови адвокатом взаємовідносин із судом: міжнародний і національний вимір.		2	2	8
		Тема 4. Стандарти організації та діяльності адвокатури в країнах загального права.		1	2	8
		Тема 5. Стандарти організації та діяльності адвокатури в		1	2	10

		континентальній правовій системі.				
		<i>Разом</i>	60	8	10	42
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	18	20	82

4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Міжнародні і національні стандарти адвокатури: загальні положення.				
		Тема 1. Місце і роль інституту адвокатури в умовах формування правової держави в Україні.		-	-	10
		Тема 2. Правові основи адвокатури: міжнародний і національний рівні.		-	-	10
		Тема 3. Міжнародні й національні стандарти доступу до професії адвоката.		-	-	10
		Тема 4. Правовий статус адвоката: міжнародні стандарти і національне правове регулювання.		2	-	10
		Тема 5.		2	2	10

		Принципи адвокатської діяльності: міжнародні стандарти і національна практика.				
		<i>Разом</i>	56	4	2	50
		Модуль 2. Міжнародні національні стандарти адвокатури: практичні аспекти.				
		Тема 1. Міжнародні національні стандарти етики адвоката.		2	2	12
		Тема 2. Стандарти взаємодії адвоката з клієнтом: міжнародно-правовий і національний рівні.		-	-	12
		Тема 3. Стандарти побудови адвокатом взаємовідносин із судом: міжнародний і національний вимір.		-	-	12
		Тема 4. Стандарти організації та діяльності адвокатури в країнах загального права.		-	-	12
		Тема 5. Стандарти організації та діяльності адвокатури в континентальній правовій системі.		-	-	12

		<i>Разом</i>	64	2	2	60
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	6	4	110

5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Міжнародні стандарти адвокатури» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, захист есе або реферату за ініціативи студента. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки здобувача у вивченні поточного матеріалу. У ході практичного заняття здобувач може отримати оцінку чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквиумів, контрольних робіт, тестування тощо.

Впродовж семестру студенти виконують завдання для самостійної роботи (підготовка презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу студентів – 20 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є залік. Мінімальна кількість балів для отримання заліку – 60.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль					Підсумкова оцінка знань (залік)
Модуль № 1		Модуль № 2		Самостійна робота студентів	
п/з	Тест/контрольна робота/колоквіум	п/з	Тест/контрольна робота/колоквіум		
max 20	max 15	max 30	max 15	max 20	max 100

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки
	3	Мінімальний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Тестування/контрольна робота/колоквіум	Max 15	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок.
	7	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Оцінка самостійної роботи здобувача вищої освіти	Max 20	Глибоке знання проблем, пов'язаних із темою дослідження. Вільне володіння матеріалом, вміння самостійно й творчо мислити, знаходити, узагальнювати, аналізувати матеріал, робити самостійні теоретичні і практичні висновки.
	15	Основні питання висвітлено поверхнево, висновки не мають самостійного характеру.
	Min 0	Основні положення теми висвітлено поверхнево, з великою кількістю помилок, немає висновків, студент слабо володіє матеріалом роботи.

Залік	Max 100	Відмінне володіння матеріалом із дисципліни.
	Min 60	Достатнє засвоєння матеріалу з дисципліни.

7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34

8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Висновок № (2013) 16 Консультативної ради європейських суддів «Про відносини між судьями та адвокатами»: прийнятий на 14-му пленарному засіданні КРЕС 13-15 листопада 2013 р. м. Страсбург. URL: [http://rszs.court.gov.ua/userfiles/KRES% 20Vusnovok.pdf](http://rszs.court.gov.ua/userfiles/KRES%20Vusnovok.pdf).

2. Господарський кодекс України від 16.03.2003 р. № 436-IV (27.02.2021 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
3. Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1996 р. № 1798-XII (ред. від 16.08.2020 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>
4. Європейська угода про осіб, що беруть участь у процесі Європейського суду з прав людини від 05.03.1996 р. № 994_324. (Ратифікована Україною від 23.06.2004 р.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_324#Text
5. Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства, прийнятий делегацією 12-ти країн-учасниць на пленарному засіданні у Страсбурзі в жовтні 1988 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_343#Text
6. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05.07.2012 р. № 5076-VI (ред. від 03.07.2020 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>
7. Закон України «Про безоплатну правову допомогу» від 02.06.2011 р. № 3460-VI (ред. від 18.07.2020 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17#Text>
8. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» від 02.06.2016 №1402-VIII (ред. від 10.12.2020 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>.
9. Інструкція з діловодства у регіональних органах адвокатського самоврядування, затверджена наказом Заступника Голови Національної асоціації адвокатів України, Ради адвокатів України В.А. Гвоздя від 20 червня 2013 р. №32/1/3-13. URL: <https://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/inshidokumenty/2013.06.20-instrukciya-z-dilovodstba.pdf>
10. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. № 2747-IV (ред. від 11.04.2021 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>

11. Кодекс поведінки європейських адвокатів, ухвалений Радою адвокатських асоціацій та правових товариств Європи 28 жовтня 1988 р. URL: [https://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/inshidokumenty/kodeks_povedinky_yevropeyskykh_advokativ\(ukr\).pdf](https://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/inshidokumenty/kodeks_povedinky_yevropeyskykh_advokativ(ukr).pdf)

12. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 1 - 212-24) від 07.12.1984 р. №80731-X (ред. від 23.04.2021 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>

13. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

14. Кримінальний кодекс України від 05.04.2003 р. № 2341-III (ред. від 23.04.2021р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

15. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 року № 4651 -VI (ред. від 17.03.2021 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>

16. Модельні правила незалежності та взаємовідносин адвоката: Адвокат майбутнього. URL: <http://tomorrowlawyer.org/wp-content/uploads/2017/.pdf>

17. Моріс проти Франції (Morice v. France) : рішення Європейського Суду з прав людини від 23 квітня 2015 р. URL: <https://cedem.org.ua/library/rishennya-velykoyi-palaty-yespl-u-spravi-moris-proty-frantsiyi/>

18. Національна стратегія у сфері прав людини: затв. Указом Президента України від 25 серпня 2015 р., № 501/2015. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/501/2015>.

19. Основні положення про роль адвокатів: прийняті VIII Конгресом ООН по запобіганню злочинам 01.08.1990 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_835#Text

20. Питання оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 18.04.2012 р. № 305. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/465-2014-п#Text>

21. Положення про Вищу кваліфікаційно-дисциплінарну комісію

адвокатури, затверджене рішенням звітно-виборного з'їзду адвокатів України 9 червня 2017 р. URL: <https://vkdka.org/wp-content/uploads/2017/11/PolojennyaProVKDKA2017.pdf>

22. Положення про Вищу ревізійну комісію адвокатури, затверджене Установчим з'їздом адвокатів України від 17.11.2012 р. URL: https://uba.ua/documents/doc/polozhennja_vrka.pdf

23. Положення про внески на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування (нова редакція), затверджене рішенням Ради адвокатів України від 03.02.2017 р. № 4 (зі змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України 13.10.2018 р. № 176). URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pologennya/2018-10-13-polozhennya-176_5c3709045642e.pdf

24. Положення про комісію з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правової допомоги, затверджене рішенням Ради адвокатів України від 15.12.2017 № 281. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr281871-17#Text>

25. Положення про Комітет захисту прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності, затверджене рішенням Ради адвокатів України № 182 від 27.07.2013 р. (зі змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України № 181 від 25.10.2014 р.). URL: <https://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/pologennya/2014.10.25-pologennya-181.pdf>

26. Положення про організацію та порядок проходження стажування для отримання особою свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, затверджене рішенням Ради адвокатів України від 01.06.2018 р. № 80 (зі змінами та доповненнями, внесеними Рішенням Ради адвокатів України від 17.11.2020 р. № 121). URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pologennya/2020-11-17-polozhennya-121_5fc64e07e0a02.pdf

27. Положення про ордер на надання правничої (правової) допомоги у новій редакції, затверджене рішенням Ради адвокатів України від 12.04.2019 р. № 41 (із змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 17.11.2020р. № 118). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr041871-19#Text>

28. Положення про помічника адвоката, затверджене рішенням Ради адвокатів України від 25.09.2015 р. № 113 (із змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 25.07.2018 р. № 109). URL : https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pologennya/2018-07-25-polozhennya-109_5b597bee364e2.pdf

29. Положення Про порядок прийняття та розгляду скарг щодо неналежної поведінки адвоката, яка може мати наслідком його дисциплінарну відповідальність, затверджене Рішенням РАУ від 30 серпня 2014 р. №120 (зі змінами та доп.). URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pologennya/2019-02-14-polozhennya-6_5cee816a86403.pdf.

30. Положення про Раду адвокатів України, затверджене Установчим З'їздом адвокатів України 17.11.2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001418-12#Text>

31. Порядок ведення Єдиного реєстру адвокатів України, затверджений рішенням Ради адвокатів України від 17.12.2012 р. № 26 (із змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України № 109 від 25.07.2018 р.). URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/poryadki/2018-07-25-poryadki-109_5b597b1f8c28b.pdf

32. Порядок допуску до складення кваліфікаційного іспиту, порядок складення кваліфікаційного іспиту та методика оцінювання результатів складення кваліфікаційного іспиту для набуття права на заняття адвокатською діяльністю в Україні, затверджений рішенням Ради адвокатів України від 17 грудня 2013 року № 270 (зі змінами, внесеними рішеннями Ради адвокатів України від 14 лютого 2020 року № 28). URL:

https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/poryadki/2020-02-14-poryadki-28_5e5d2a24c9799.pdf

33. Порядок і умови укладення контрактів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на постійній основі, та договорів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на тимчасовій основі, затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 11.01.2011 року №8. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/8-2012-п#Text>

34. Порядок інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання, адміністративного арешту або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2011 р. №1363. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1363-2011-п#Text>

35. Порядок обробки персональних даних у базах персональних даних, затверджений рішенням Ради адвокатів України від 16.11.2017 р. № 218. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/poryadki/2017-11-16-poryadki-250_5a449b1c28668.pdf

36. Порядок оформлення головою ради адвокатів Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя або уповноваженою радою члена ради адвокатів матеріалів про адміністративні правопорушення, затверджений рішенням Ради адвокатів України від 17.12.2012 р. № 27 (Із змінами, внесеними згідно з Рішенням Ради адвокатів № 238 від 19.11.2013р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr027871-12#Text>

37. Порядок підвищення кваліфікації адвокатів України (нова редакція), затверджений рішенням Ради адвокатів України від 21.09.2019 р. № 111. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/poryadki/2019-09-21-poryadki-111_5db2d7f00ffe2.pdf

38. Правила адвокатської етики, затверджені Звітно-виборним з'їздом адвокатів України 2017 р. 9 червня 2017 р., зі змінами затвердженими З'їздом адвокатів України 15 лютого 2019 р. URL: <https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pravila/2017-06-09-pravila->

[2017_596f00dda53cd.pdf](#).

39. Принципи і керівні настанови ООН щодо доступу до правової допомоги у системі кримінального правосуддя (Нью Йорк, 2012 р.). URL: https://minjust.gov.ua/m/str_42613.

40. Принципи Міжнародної асоціації юристів (ІВА) щодо поведінки в соціальних мережах для юридичних професій: прийняті 24 травня 2014 року Міжнародною асоціацією юристів.

41. Програма проходження стажування для отримання особою свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, затверджена рішенням Ради адвокатів України № 72 від 21.09.2020 р. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/programi/2020-09-21-programi-72_5fc64626951c3.pdf

42. Програма складання кваліфікаційного іспиту, затверджена рішенням Ради Адвокатів України № 113 від 21.09.2019 р. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/programi/2019-09-21-programi-113_5dadc5355b8c5.pdf

43. Регламент Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, затверджений рішенням Ради адвокатів України від 4-5.07.2014 р. № 78. (із змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 17.12.2015 р. №163). URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/reglamenti/2015-12-17-reglamenti-163_567da39598745.pdf

44. Регламент Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону, затверджений рішенням Ради адвокатів України від 16.02.2013 р. №77 (із змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 15.11.2019 р. № 148). URL: <http://vkdk.org/reglament-kdk-regionu/>

45. Регламент Ради Адвокатів України, затверджений рішенням Ради адвокатів України від 30.08.2014 р. № 115. URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/MUS32341?an=1&ed=2020_06_18

46. Рекомендації (2000) 21 Комітету міністрів державам-учасницям Ради Європи про свободу здійснення професійних адвокатських обов'язків:

прийняті Комітетом міністрів Ради Європи на 72-й зустрічі заступників міністрів 25.10.2000 р. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/R_2000_21_2000_10_25.pdf

47. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Лекавічіене проти Литви»: від 27 червня 2017 р. URL: <https://unba.org.ua/publications/2516-rishennya-evropejs-kogo-sudu-z-prav-lyudini-u-spravi-lekavichiene-proti-litvi-vid-27-cherhvnya-2017-roku.html>

48. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Тау проти Румунії» (заява № 56280/07) від 23 липня 2019 р. URL: <https://www.echr.com.ua/translation/sprava-tau-proti-rumuni%D1%97-tekst-rishennya/>.

49. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Університет Вроцлава та Польщі проти Урядової агенції з досліджень» (Uniwersytet Wrocławski and Poland v REA (“Об’єднані справи C-515/17 P і C-561/17 P”) від 4 лютого 2020 р. URL: <https://www.echr.com.ua/chi-vtrachaye-advokat-svoyu-nezalezhnist-chitayuchi-lekci%D1%97-kliyentu-abo-dekilka-sliv-pro-sudovu-sistemu-yes/>.

50. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Чеферін проти Словенії» від 16 січня 2018 р. URL: <https://cedem.org.ua/library/cheferyn-proty-sloveniyyi-krytyka-advokatamy-ekspertiv-v-sudi/>

51. Рішення Ради адвокатів України № 103 від 16.02.2013 року «Про розмежування юрисдикцій кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури та рад адвокатів Києва та Київської області». URL: http://raro.in.ua/attachments/article/496/zbirka_rishen.pdf

52. Рішення Ради адвокатів України № 183 від 27.07.2013 року «Про затвердження Порядку дій з питань забезпечення гарантій адвокатської діяльності, захисту професійних і соціальних прав адвокатів» (Порядок дій з питань забезпечення гарантій адвокатської діяльності, захисту професійних і соціальних прав адвокатів). URL: http://raro.in.ua/attachments/article/496/zbirka_rishen.pdf

53. Рішення Ради адвокатів України № 215 від 27.09.2013 року «Про прийняття радами адвокатів регіонів рішень про видачу свідоцтв про право на заняття адвокатською діяльністю особам, які звернулися до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури із заявою про допуск до складання кваліфікаційного іспиту у період з 16.08.2012 р. до 16.02.2013 р.». URL: http://raro.in.ua/attachments/article/496/zbirka_rishen.pdf

54. Рішення Ради адвокатів України № 221 від 27.09.2013 р. «Про затвердження роз'яснення щодо сплати щорічних внесків адвокатів, які змінили адресу робочого місця». URL: <https://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/rozyasnennya/2013.09.27-rozyasnennya-221.pdf>

55. Рішення Ради адвокатів України № 227 від 27.09.2013 р. «Про затвердження роз'яснень стосовно стажу роботи у галузі права для осіб, які отримали вищу юридичну освіту». URL: http://raro.in.ua/attachments/article/496/zbirka_rishen.pdf

56. Рішення Ради адвокатів України № 25 від 17.12.2012 р. «Про встановлення плати за складання кваліфікаційного іспиту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr025418-12#Text>

57. Рішення Ради адвокатів України № 45 від 16.02.2017 р. «Про особливості участі адвокатів, адвокатських бюро та об'єднань у відносинах фінансового моніторингу». URL: http://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/rishennya/2017-02-04-r-shennya-rau-45_58b820b727365.pdf

58. Рішення Ради адвокатів України № 7 «Про затвердження роз'яснень стосовно роботи помічника адвоката за трудовим договором (контрактом)» від 27.09.2013 р. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/rishennya/2016-03-17-r-shennya-rau-7_56eac5731ca07.pdf

59. Рішення Ради адвокатів України № 74 від 27.07.2013 р. «Про забезпечення дотримання прав адвокатів, які здійснюють безоплатну вторинну

правову

допомогу».

URL:

https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/rishennya/2019-06-26-r-shennya-rau-74_5d3ad49947cf7.pdf

60. Рішення Ради адвокатів України №249 «Про надання роз'яснень щодо видачі посвідчення адвоката України особі, яка склала присягу адвоката України та щодо випуску посвідчення адвоката України нового зразка». URL: <https://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/rishennya/2013.11.19-rishennya-249.pdf>

61. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. № 2947-III (ред. від 01.01.2021 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>

62. Стандарти незалежності юридичної професії Міжнародної Асоціації Юристів (Нью Йорк, вересень 1990 р.). URL: <http://pravolib.pp.ua/ist-12--idz-ax247--nf-26.html>.

63. Хартія основних принципів європейської адвокатської професії Ради асоціацій адвокатів та правових товариств Європи. URL: http://qala.org.ua/wp-content/uploads/2017/03/Hartiya_brenduvannya.pdf

64. Хартія основоположних принципів європейської юридичної професії: прийнята Радою адвокатських асоціацій та правничих товариств Європи (The Council of Bars and Law Societies of Europe (CCBE) 25 листопада 2006 р. URL: http://qala.org.ua/wp-content/uploads/2017/03/Hartiya_brenduvannya.pdf.

65. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV (ред. від 01.01.2021 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

66. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. № 1618-IV (ред. від 13.08.2020 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>

Література

Основна література

1. Бакаянова Н.М. Основи адвокатури України: функціональні та організаційні аспекти: монографія. Одеса: Юридична література, 2017. 357 с.
2. Бірюкова А. М. Правовий статус адвоката і адвокатури: вітчизняна

модель у контексті процесів глобалізації: автореферат на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук зі спеціальності 12.00.10. Київ: Київський національний університет ім. Т. Г. Шевченка, 2019. 40 с. С. 12.

3. Вільчик Т. Б. Функції інституційної адвокатури. Форум права. 2017 р. Вип. № 2. С. 24–29. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2017_2_6.pdf

4. Вільчик Т.Б. Конституційне право на правову допомогу адвоката у країнах Європейського Союзу та в Україні : монографія. Харків: Право, 2015. 400 с.

5. Джабурія О. О. Організаційні форми адвокатської діяльності. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право». – Національний університет «Одеська юридична академія», Одеса, 2020. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/14431>

6. Заборовський В. В. Правовий статус адвоката в умовах становлення незалежної адвокатури України: монографія. Ужгород: Видавничий дім «Гельветика», 2017. 900 с. С. 345.

7. Зейкан Я. П. Адвокат: кримінальні справи : метод. поради : у 2 ч. Київ : Дакор, 2012. 728 с.

8. Зейкан Я. П. Адвокат: цивільні справи : метод. поради. К. : Дакор : Світ книг, 2012. 688 с.

9. Зейкан Я. П. Настільна книга адвоката у кримінальній справі. Київ: Дакор, 2016. 640 с.

10. Зейкан Я. П., Лисак О. М., Рябець Н. М. Адвокатська техніка (підготовка до процесу і методики переконання). Київ: Дакор, 2020. 618 с.

11. Іваницький С.О. Теоретичні основи організації адвокатури в Україні: принципи та система: Монографія. Київ: Інтерсервіс, 2017. 800 с.

12. Кони А.Ф. Нравственные начала в уголовном процессе. Собрание сочинений в 8-ми томах. М.: Юрид. лит., 1967.

13. Медіація у професійній діяльності юриста : підручник / авт. кол.: Т. Білик, Р. Гаврилюк, І. Городиський [та ін.] ; за ред. Н. Крестовської, Л. Романадзе.

Одеса : Екологія, 2019. 456 с. URL: <https://www.legalaid.gov.ua/wp-content/uploads/2020/01/mediatsiya-u-profesijnij-diyalnosti-yurysta.pdf>

14. Мірило правовладдя: доповідь, ухвалена Венеційською Комісією на 106-му пленарному засіданні (Венеція, 11-12 березня 2016 року)/ за ред. С.П. Головатого. USAID, видання українською, червень 2017. URL: http://newjustice.org.ua/wp-content/uploads/2017/09/Rule_of_Law_Checklist_UKR.pdf

15. Організація адвокатури та адвокатська діяльність: навч. посіб. для підгот. до комплекс. іспиту. Право. 2021 р. С. 448.

16. Організація адвокатури та адвокатська діяльність: навч. посіб. для підгот. до комплекс. іспиту / [І.В.Назаров, Т.Б.Вільчик, О.М. Овчаренко та ін.]. Харків: Право, 2019. 352 с.

17. Основи адвокатської діяльності (питання-відповіді до комплексного іспиту): навч. посіб./А.В. Іванцова, Я.О. Ковальова. Харків: «Юрайт», 2018. 150 с.

18. Пономаренко Д. В. Тактичні питання захисту в кримінальному провадженні. Київ: Фенікс. 2018. 158 с.

19. Святоцька В. О. Стандарти організації та професійної діяльності адвокатури: порівняльно-правове дослідження: монографія. Київ: Видавничий Дім «Ін Юре», 2019. 480 с.

20. Синеекий О. В. Адвокатура как институт правовой помощи и защиты: новый курс адвокатского права и адвокатской криминалистики : учеб. пособие / Гос. вуз «Запорож. нац. ун-т» М-ва образования и науки Украины. Изд. 2-е, испр. и доп. X. : Право, 2012. 516 с.

Додаткова література

1. CCBE reference guide to assist eu defence practitioners 2020. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgicfindmkaj/https://www.ccbe.eu/fileadmin/speciality_distribution/public/documents/CRIMINAL_LAW/CRM_Guides___recommendations/EN_CRM_20200407_Guide-to-assist-EU-Defence-Practitioners.pdf

2. Ethics for Lawyers. Horizon Institute. URL: <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.thehorizoninstitute.org/user/library/documents/main/booklet-on-ethics-for-lawyers.pdf>
3. Global Study on Legal Aid Global Report. UN report. 2016. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.unodc.org/documents/justice-and-prison-reform/LegalAid/Global_Study_on_Legal_Aid_-_FINAL.pdf
4. International comparison of publicly funded legal services and justice systems. Ministry of Justice Research Series 14/09 October 2009. Roger Bowles and Amanda Perry Centre for Criminal Justice Economics and Psychology, University of York This information is also available on the Ministry of Justice website: URL: www.justice.gov.uk/publications/research.htm
5. Ivan V. Nazarov, Olena M. Ovcharenko, Yana O. Kovalyova, Yulia O. Remeskova. Independence of an advocate in disciplinary proceedings: a comparative approach with a focus on Ukrainian experience. *Journal of Advanced Research in Law and Economics*. Volume IX, Issue 2(40), Spring 2019. C. 603-615.
6. Karnavas, M.G. 2016. Lawyer's Ethics. OSCE Mission to Skopje. URL: <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.osce.org/files/f/documents/a/e/315081.pdf>
7. Model Code of Conduct for European Lawyers 2021. URL: file:///C:/Users/forov/Downloads/EN_DEONTO_2021_Model_Code.pdf
8. Tetyana Vilchyk, Yaroslav Mudryi National Law University (Kharkiv, Ukraine). Duties of a lawyer to a court and to a client. *RUSSIAN LAW JOURNAL*. Volume VI (2018). Issue 4. URL: https://www.researchgate.net/publication/347841996_DUTIES_OF_A_LAW_YE_R_TO_A_COU_RT_AN_D_TO_A_CLIENT
9. The professional secret, confidentiality and legal professional privilege in the nine member states of the European community. A Report prepared by D.A.O. Edward, Q.C., Treasurer of the Faculty of Advocates in Scotland, Rapporteur-Général.

10. Адвокатура України: Збірник нормативно-правових актів / Г.В. Барабаш, Ю.М. Крамаренко, О.С. Тарасенко, С.А. Шалгунова, О.В. Шамара /За заг. ред. Шалгунової С.А. Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2020. 236 с.

11. Бакаянова Н. М. Чесність та добропорядна репутація адвоката. Вісник Одеської адвокатури. Спеціальний випуск. 2019. № 3. С. 5-10. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/12061/Bakaianova%20Visnik%20adv.pdf?sequence=1>

12. Волошина Л. Розголошення адвокатської таємниці як підстава юридичної відповідальності адвоката. Підприємництво, господарство і право. 2016. № 6. С. 211-215

13. Дроздов О. М. Гарантії адвокатської діяльності в контексті міжнародних стандартів або «больові точки» сьогодення Адвокатури України (тези доповіді на міжнародній конференції: «Адвокатура – інститут збереження демократії і гарантія прав людини», яка відбулася у м. Києві 30 серпня 2018 року). URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/news/publikacii/Dopovid_Droz dov_30_082018.pdf.

14. Дроздов О. Сучасні тенденції розвитку кримінального процесу України (за матеріалами практики Європейського суду з прав людини). Право України. 2017. № 12. С. 102-116.

15. Дэвид Майстер, Чарльз Грин, Роберт Галфорд. Советник, которому доверяют. Москва, Издательство «Манн, Иванов и Фебер», 2009. 139 с.

16. Криміналістична адвокатологія (технологія захисту у кримінальному провадженні України) : навч.-метод. посібник / Р.В. Комісарчук. Одеса.: Видавничий дім «Гельветика», 2018. – 184 с.

17. Лубяна К. Методика діяльності адвоката під час спрощеного позовного провадження у цивільному судочинстві України. Підприємництво, господарство і право. 2019. № 11. С. 36-42. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/11/7.pdf>.

18. Молло М. Правила адвокатской профессии во Франции (1842 г.).

Перевод с французского / М. Молло М.: Издание Н.П. Шубинского, 1894. 98 с.

19. Моторигіна М. Г. Сторона захисту в судовому провадженні у першій інстанції: монографія за наук. ред. д.ю.н., проф. О. В. Капліної. Харків: Оберіг. 2018. 306 с.

20. Нестор Н.В. Запровадження медіації в кримінальному процесі України: проблеми теорії і практики. Київ: Алерта, 2018. 182 с.

21. Основи ораторського мистецтва юриста. Навчально-методичний посібник-практикум (галузь знань 08 Право, спеціальність 081 Право) / уклад.: В.Д. Гапотій, О.О. Куліда. Мелітополь.: ФОП Однорог Т.В., 2018. 110 с.

22. Паляничко Д. Криміналістичні основи адвокатського розслідування. URL:<http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/11144/PALIANYCHKO%20D%20H.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

23. Погорецький М. А., Сергеева Д. Б. Тактика захисника: поняття, зміст та місце в системі криміналістичної тактики. *Вісник кримінального судочинства*. 2016. № 2 С. 113-123. URL: http://vkslaw.knu.ua/images/verstka/2_2016_Sergeeva.pdf

24. Скрябін О. М. Захисник в кримінальному процесі: нормативно-правове дослідження: дис. ... доктора юрид. наук: 12.00.09. Запоріжжя. 2017. 455 с.

25. Слива Л. Стратегія та тактика консультативної діяльності адвоката. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 9. С. 286-293. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/9/50.pdf>.

26. Тітко І. А. Нормативне забезпечення та практика реалізації приватного інтересу в кримінальному процесі України: монографія / наук. конс. О. В. Капліна. Харків: Право, 2015. 448 с.

27. Трофименко В.М. Теоретичні та правові основи диференціації процесуальної форми у кримінальному судочинстві: монографія. Харків: ТОВ «Оберіг», 2016. 304 с.

28. Хмелевська Н. В. Стратегія забезпечення правової допомоги адвокатом в кримінальному провадженні. *Вісник Академії адвокатури України*.

2015. Т. 12, № 2. С. 194-201. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vaau_2015_12_2_26.

Интернет-ресурси:

1. Блог Олександра Пономаренка – <http://advokatponomarenko.blogspot.com/>
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського – <http://nbuv.gov.ua>
3. Офіційний сайт Верховної Ради України – <http://rada.gov.ua>
4. Офіційний сайт Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури – <http://vkdko.org>
5. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України – <http://kmu.gov.ua>
6. Офіційний сайт Міністерства юстиції України – <http://minjust.gov.ua>
7. Офіційний сайт Національної асоціації адвокатів України – <http://www.unba.org.ua/>
8. Переклади практики ЄСПЛ – <http://espch.kau.in.ua/perekladi-praktiki-espl/>
9. Українська Фундація правової допомоги – <http://ulaf.org.ua/>
10. Практика ЄСПЛ. Український аспект – <https://www.echr.com.ua/> .

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри цивільної юстиції та адвокатури. URL: <http://https://library.nlu.edu.ua/senmk/itemlist/category/859-kafedra-tsyvilnoi-iustytsii-ta-advokatury.html>.